

Bruxelles, den 27.4.2017
COM(2017) 198 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Handlingsplan for naturen, mennesket og økonomien

{SWD(2017) 139 final}

1. Beskyttelse af og udnyttelse af potentialet i Europas naturarv

Europa har nogle af de tættest befolkede områder i verden, men også en meget rig og forskelligartet naturarv. Naturdirektiverne¹ har til formål at sikre en sund natur i Den Europæiske Union ved at skabe en ramme for beskyttelse af bevaringsværdige arter og naturtyper. Direktiverne etablerer verdens største koordinerede netværk af beskyttede biodiversitetsrige områder, benævnt Natura 2000, der dækker 18 % af EU's landareal og 6 % af EU's havområde. Direktiverne beskytter ca. 1 500 dyre- og plantearter og ca. 200 sjældne naturtyper inden for og uden for disse beskyttede områder og kombinerer naturbeskyttelse med bæredygtig arealudnyttelse og økonomiske aktiviteter.

I 2014 iværksatte Kommissionen som en del af sit tilsagn om bedre regulering en omfattende evaluering af naturdirektiverne, den såkaldte kvalitetskontrol. Da Karmenu Vella tiltrådte som EU-kommissær for miljø, maritime anliggender og fiskeri, fik han af kommissionsformand Jean-Claude Juncker til opgave at færdiggøre denne evaluering. Kommissionen har med denne procedure lyttet til bekymringerne blandt borgere og virksomheder, som nogle gange føler, at EU-reglerne er vanskelige at forstå, anvende og håndhæve.

Denne kvalitetskontrol har fastslået, at naturdirektiverne som en del af EU's bredere biodiversitetspolitik er velegnede til formålet, men at en opfyldelse af deres mål og en fuld udnyttelse af deres potentiale vil afhænge af, om deres gennemførelse forbedres væsentligt². Der er behov for forbedringer både i forhold til direktivernes effektivitet og nyttevirkning og i forhold til samarbejdet med forskellige interessegrupper i medlemsstaterne og i hele EU om at skabe konkrete resultater på stedet.

Kun ca. halvdelen af fuglene og en mindre andel af de andre beskyttede arter og naturtyper i EU har i dag en god bevaringsstatus. Natura 2000-netværket er nu i vid udstrækning på plads på land, men der er fortsat store mangler i havmiljøet. Kun 50 % af alle Natura 2000-områder har forvaltningsplaner med bevaringsmålsætninger og -foranstaltninger. Nøglefaktorerne bag de mangler, der er forbundet med gennemførelsen, omfatter begrænsede ressourcer, mangelfuld håndhævelse, dårlig integration af naturmålsætningerne i andre politikområder, utilstrækkelig viden og adgang til data samt dårlig kommunikation og inddragelse af interessenter. Desuden er de, der gennemfører direktiverne, navnlig på regionalt og lokalt plan, undertiden ikke tilstrækkeligt bekendt med kravene i direktiverne eller den fleksibilitet og de muligheder, som de giver. Dette kan føre til spændinger mellem naturbeskyttelse og økonomiske aktiviteter.

Kvalitetskontrollen har imidlertid vist, at status for arter og naturtyper forbedres, når der gennemføres målrettede aktioner i tilstrækkeligt omfang, hvilket somme tider fører til bemærkelsesværdige genopretninger. Der er endvidere en stigende erkendelse af, at vores naturmiljø understøtter forskellige sektorer i vores økonomi, såsom turisme. Det er i dag vigtigere end nogensinde at bevare og anvende miljøet på en bæredygtig måde. Dette giver rig mulighed for at tiltrække og fremme investeringer i naturbeskyttelse.

Den 7. december 2016 afholdt Kommissionen en orienterende debat om resultaterne af kvalitetskontrollen og opfølgningen heraf. Som reaktion herpå besluttede den at udarbejde en

¹ Direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) (EFT L 206 af 22.7.1992, s.7) og direktiv 2009/147/EF om beskyttelse af vilde fugle (fugledirektivet) (EUT L 20 af 26.1.2010, s. 7).

² Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (2016) 472 final af 16. december 2016, "Fitness Check of the EU Nature Legislation (Birds and Habitats Directives)"

http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/index_en.htm (foreligger ikke på dansk).

konkret handlingsplan med henblik på at forbedre gennemførelsen af direktiverne, deres sammenhæng med socioøkonomiske målsætninger og samarbejdet med nationale, regionale og lokale myndigheder, interessenter og borgere. I betragtning af direktivernes stærke territoriale dimension og den centrale rolle, som de regionale og lokale myndigheder spiller i gennemførelsen heraf, har Regionsudvalget (RU) været tæt involveret i udarbejdelsen af denne handlingsplan og vil spille en afgørende rolle med hensyn til samarbejde med og opsøgende aktiviteter over for regionale og lokale myndigheder.

Denne omfattende handlingsplan sigter mod hurtigt at forbedre den praktiske gennemførelse af naturdirektiverne og fremskynde udviklingen i retning af EU's 2020-mål om at standse og vende tabet af biodiversitet og økosystemtjenester³, herunder i forbindelse med modstandsdygtighed over for og modvirkning af klimaændringer. Det vil også gavne folk, der bor i Europa, og økonomien. Der vil blive gennemført aktioner på EU-plan, navnlig af Kommissionen og Regionsudvalget, men medlemsstaterne og de berørte interessenter vil også være nødt til at handle med øget støtte og bistand fra EU. Handlingsplanen giver reelle muligheder for at inddrage interessenter og offentligheden og etablere partnerskaber på tværs af politikområder. Det vil skabe et solidt grundlag for at forlige natur, mennesker og økonomi og bygge broer mellem dem.

2. Indholdet af handlingsplanen

Handlingsplanen dækker fire prioriterede områder med 15 konkrete aktioner. De fleste aktioner vil blive iværksat i 2017, så Kommissionen kan aflægge rapport om deres gennemførelse inden udløbet af sin nuværende mandatperiode i 2019. Tabellen i denne meddelelse giver en oversigt over aktionerne. Den er udbygget med detaljerede faktablade, der giver flere oplysninger.

Prioritet A Forbedre vejledning og formidling af viden og sikre en bedre sammenhæng med de bredere samfundsøkonomiske mål

Medlemsstaternes forskellige tilgange til gennemførelsen af direktiverne kan føre til unødige konflikter og problemer. En ufleksibel anvendelse af reglerne om beskyttelse af arter, forsinkelser og urimeligt tunge byrder i forbindelse med tilladelsesprocedurer for lokaliteter og utilstrækkeligt kendskab blandt interessenterne kan skabe unødvendige spændinger mellem naturbeskyttelsesaktiviteter og socioøkonomiske aktiviteter. Handlingsplanen indeholder praktiske løsninger på disse problemer og fremmer mere intelligente deltagerbaserede tilgange for at fremme fuld inddragelse af jordejere og -brugere. Kommissionen vil forbedre sin vejledning og fremme større forståelse af lovgivningen i praksis for at hjælpe de offentlige myndigheder med at anvende den bedre. Medlemsstaterne vil skulle øge kendskabet til og adgangen til de data, der er nødvendige for at gennemføre direktiverne. Kommissionen vil støtte arbejdet med at skabe større anerkendelse af, at sunde økosystemer bidrager til velfærd og økonomisk udvikling (aktion 1-3).

Kommissionen er i gang med at udarbejde foranstaltninger⁴ til strømlining af overvågningen og rapporteringen i hele EU's miljølovgivning, der også vil medvirke til at forbedre såvel effektiviteten som nyttevirkningen af naturdirektiverne.

³ Meddelelse fra Kommissionen: Vores livsgaranti, vores naturkapital: EU's biodiversitetsstrategi frem til 2020 (KOM(2011) 244).

⁴ Kvalitetskontrol af de reguleringsmæssige overvågnings- og indberetningsforpligtelser i EU's gældende miljølovgivning og opfølgning herpå — se http://ec.europa.eu/environment/legal/reporting/fc_overview_en.htm.

Prioritet B: Etablere politisk ejerskab og forbedre overholdelsen

Selv om medlemsstaterne i sidste ende er ansvarlige for gennemførelsen af naturdirektiverne på stedet, vil Kommissionen arbejde tættere sammen med dem for at lette og fremme bevaringen og den bæredygtige udnyttelse af naturen. Vi skal samme sikre, at et fuldt ud sammenhængende og funktionelt Natura 2000-netværk er på plads, og at arter beskyttes og, hvor det er relevant, udnyttes bæredygtigt.

Denne prioritet vil omfatte en bilateral dialog med medlemsstaterne og interessenter med det formål at forbedre gennemførelsen af Natura 2000 og fremme samarbejdet i forbindelse med forvaltningen heraf på tværs af de forskellige biogeografiske områder i Europa. Handlingsplaner for naturtyper og arter vil blive udarbejdet og gennemført (aktion 4-7).

Med henblik på at styrke medlemsstaternes overholdelse af naturdirektiverne vil andre foranstaltninger inden for det bredere miljøpolitikområde, for så vidt angår uddannelse af nationale dommere og anklagere, adgang til domstolsprøvelse og sikring af overholdelse af EU's miljølovgivning, også være meget relevante⁵.

Prioritet C: Styrke investeringer i Natura 2000 og forbedre synergier med EU's finansieringsinstrumenter

Omkostningerne ved gennemførelsen af Natura 2000 er blevet anslået til 5,8 mia. EUR om året, mens de årlige fordele anslås til 200-300 mia. EUR. Knapthed på midler forhindrer imidlertid netværket i at skabe disse fordele i fuldt omfang og er en vigtig faktor, der underminerer effektiviteten af naturdirektiverne. Handlingsplanen sigter derfor på at gøre bedre brug af de tilgængelige EU-midler og gøre det mere attraktivt at foretage private investeringer i naturen.

Kvalitetskontrollen har fremhævet den foruroligende nedgang i arter og naturtyper, der er forbundet med landbrug, og har peget på, at der er behov for en mere effektiv integrering af Natura 2000 og biodiversitet i bredere forstand med den fælles landbrugspolitik. Handlingsplanen indeholder forslag til, hvordan man inden for den nuværende retlige ramme⁶ kan forbedre synergier med den fælles landbrugspolitik og EU's andre centrale politikområder som f.eks. samhørighedspolitikken, den fælles fiskeripolitik og politikområdet forskning og innovation. Den indeholder forslag om en forhøjelse af øremærkede midler til natur og biodiversitet, hvilket ville muliggøre større investeringer i Natura 2000. Den åbner også mulighed for udvikling af mere vejledning og planlægning for de nationale finansielle rammer for Natura 2000, som medlemsstaterne bør udarbejde. Endelig indeholder den forslag om, hvordan man kan stimulere private investeringer og i højere grad støtte konnektivitet mellem Natura 2000-områder, herunder gennem grøn infrastruktur og naturbaserede løsninger (aktion 8-12).

⁵ Jf. Kommissionens arbejdsprogram for 2017 – Realisering af et Europa, der beskytter, styrker og forsvare (Kommissionens meddelelse (COM(2016) 710 final).

⁶ Yderligere oplysninger om høringen om modernisering og forenkling af den fælles landbrugspolitik findes på https://ec.europa.eu/agriculture/consultations/cap-modernising/2017_da og https://ec.europa.eu/agriculture/simplification_da.

Prioritet D: Bedre kommunikation og opsøgende arbejde, inddragelse af borgere, interessenter og lokalsamfund

Med handlingsplanen sigtes der mod at styrke inddragelsen af offentligheden, interessenterne, de lokale myndigheder og lokalsamfundene. Beskyttelse af naturen og dens fordele berører os alle, da det er vores fælles arv. Kommissionen vil sammen med Regionsudvalget anvende alle tilgængelige platforme for at skabe opmærksomhed om og fremme lokalt engagement og udveksling af viden. Det vil give større anerkendelse af god forvaltningspraksis i Natura 2000-områder. Kommissionen vil gennem det europæiske solidaritetskorpss hjælpe unge til at blive direkte involveret i naturbevarelse og opnå en værdifuld ekspertise til deres arbejdsliv (aktioner 13-15).

Tabel over aktioner

Forbedre vejledning og formidling af viden og sikre en bedre sammenhæng med de bredere samfundsøkonomiske mål

Aktioner	Tidsplan	Ansvarlig
1. Ajourføre, udvikle og aktivt fremme vejledning på alle EU-sprog om a) tilladelsesprocedurer for lokaliteter, artsbeskyttelse og forvaltning samt sektorspecifik vejledning b) integrering af økosystemtjenester i beslutningsprocessen	2017-2019 2018-2019	KOM / RU / MS / interessenter
2. Oprette en støttemekanisme for at hjælpe myndighederne i medlemsstaterne med at tackle de centrale udfordringer i forbindelse med anvendelsen af tilladelseskravene i fugledirektivet og habitatdirektivet for Natura 2000 og regler vedrørende beskyttelse af arter	2017-2019	KOM / MS / interessenter
3. Skabe større viden, herunder gennem øget og mere effektiv overvågning, og sikre offentlig onlineadgang til data, der er nødvendige for at gennemføre direktiverne (f.eks. satellitbilleder fra Copernicusprogrammet)	2017-2019	KOM / EEA / MS

Etablere politisk ejerskab og forbedre overholdelsen

Aktioner	Tidsplan	Ansvarlig
4. Færdiggøre Natura 2000-netværket, navnlig at udfylde huller i forhold til havmiljøet, og indføre de nødvendige bevaringsforanstaltninger for alle lokaliteter	igangværende	MS / interessenter/ KOM
5. Anvende den nye fremgangsmåde, der er fastsat inden for rammerne af revisionen af miljøreglernes gennemførelse, med henblik på særlige bilaterale møder med nationale og regionale myndigheder for at udarbejde de aftalte køreplaner for at forbedre gennemførelsen og rådføre sig med jordejere og andre interessenter om udfordringer i forbindelse med gennemførelsen	2017-2019	KOM / MS / interessenter
6. Samle offentlige myndigheder og interessenter fra forskellige medlemsstater på biogeografisk regionsplan med henblik på at løse fælles udfordringer, bl.a. med hensyn til grænseoverskridende spørgsmål	2017-2019	KOM / RU / MS / interessenter
7. Videreudvikle handlingsplaner for arter og naturtyper for de mest truede arter og naturtyper samt interessentplatforme om sameksistens med konfliktarter (f.eks. store rovdyr)	2017-2019	KOM / MS / interessenter

Styrke investeringer i Natura 2000 og forbedre synergier med EU's finansieringsinstrumenter

Aktioner	Tidsplan	Ansvarlig
8. Styrke investeringer i naturen a) Hjælpe medlemsstaterne med at forbedre deres flerårige finansielle planlægning for Natura 2000 gennem ajourføring af deres prioriterede aktionsplaner b) Foreslå en forhøjelse på 10 % af LIFE-budgettet afsat til projekter, der støtter bevaring af natur og biodiversitet, samtidig med at den samlede budgetramme for LIFE-programmet forbliver uændret c) Stimulere den private sektors investeringer i projekter	2017-2019	KOM / EIB / MS / interessenter
9. Fremme synergi med midler fra den fælles landbrugspolitik, herunder effektiv anvendelse af Natura 2000-betalinger og foranstaltninger vedrørende miljø- og klimavenligt landbrug, udvikling af resultatbaserede ordninger, støtte til landmænd gennem landbrugsrådgivningstjeneste og innovation og videnoverførsel gennem det europæiske innovationspartnerskab om landbrugets produktivitet og bæredygtighed	2017-2019	KOM / MS / interessenter
10. Øge bevidstheden om finansieringsmuligheder under samhørighedspolitikken og forbedre synergier	2017-2019	KOM / MS / interessenter
11. Forbedre synergier med den fælles fiskeripolitik og den integrerede havpolitik, herunder en mere effektiv anvendelse af de finansieringsmuligheder, der er til rådighed	2017-2019	KOM / MS / interessenter
12. Yde vejledning for at støtte udviklingen af grøn infrastruktur for bedre konnektivitet mellem Natura 2000-områder; støtte projekter vedrørende naturbaserede løsninger gennem EU's forsknings- og innovationspolitik og Horisont 2020-midler	2017-2019	KOM / interessenter

Bedre kommunikation og opsøgende arbejde, inddragelse af borgere, interessenter og lokalsamfund

Aktioner	Tidsplan	Ansvarlig
13. Støtte udveksling af viden og inddragelse af de lokale og regionale myndigheder gennem en fælles platform med Regionsudvalget	2017-2019	RU / KOM
14. Støtte anerkendelsen af god forvaltning af Natura 2000-områder og oplysningskampagner om naturdirektiverne gennem relevante fora, anvendelse af nye teknologier og opsøgende aktiviteter samt styrke forbindelserne mellem natur- og kulturarv, navnlig i forbindelse med det europæiske år for kulturarv i 2018	2017-2019	KOM / RU / MS interessenter

15. Inddrage unge mennesker aktivt i foranstaltninger, der omhandler samfundsmæssige behov, ved at give dem mulighed for at engagere sig i naturbeskyttelse i Natura 2000-områder (det europæiske solidaritetskorp)	2017-2019	KOM / MS / interessenter
---	-----------	-------------------------------------